

LUD

Jornal polonez „LUD” publicações às noites
terças — e sextas — feiras

Wychodzi dwa razy na tydzień: w wtorki i piątki, wieczorem

Wydawca i Redaktor: Książ Jan Pałka

Redakcja i Administracja otwarte są codziennie (prócz niedziel i świąt) od 8—11 godz. rano i od 1—5 godz. po południu.

PRENUMERATA: W Brazylii 12000 platna z góry; w Argentynie 6 pezów; w Polsce 14 zł.; w Ameryce Północnej 2.50 dolary; w Urugwaju 4 pezy urugwajskie.

Adres Redakcji: Lud: Curitiba — Avenida Dr. Jayme Reis, Nr. 588
Adres dla listów: Curitiba — Caixa postal 155 — Paraná — Brasil
Adres telegraficzny: Redação - Lud - Curitiba

Ceny ogłoszeń: — Ogłoszenia tylko zgóry płatne.
Do 3 cm. szerokości przez 1 lam do 3 razy 5000
Od 1 „ „ 1 „ za każdy raz na stronie ogłoszeń 3000
Od rocznych ogłoszeń zgóry zapłaconych na stronie ogłoszeń 40 proc. zniżki
Od nekrologów 4 cm. szerokości przez 1 lam 3000
Ogłoszenia w tekście według umowy.

CENA NUMERU 300 rejsów.

W Kurytybie do nabycia w sklepach pp.: R. Piekarczyka - Kubisa i Floreckiego.
W mieście São Paulo: w kioskach około poczty głównej; Estação Luz, Sorocabana i Braz.
W Porto Alegre: agent Grzegorz Kulesza - Filho, Rua do Farque 481.

CZEMU POLACY nie korzystają dostatecznie z praw politycznych w Brazylii?

Niemal na każdym zebraniu, konferencji czy zjeździe polskim słyszy się zewsząd narzekania, że nasi rodacy, aczkolwiek jako obywatelom brazylijskim przysługują im na równi z innymi prawo głosowania i wyboru władz, jednak nie umiają czy nie chcą skorzystać z owych uprawnień obywatelskich. W Paranie, jak wiadomo, klasę rolniczą tworzą w ogromnej większości polscy koloniści, a ponieważ ci niechętnie stają do urn wyborczych, dochodzi do tego, że inne klasy, jak kupcy, przemysłowcy, robotnicy wybierają deputowanych do Kongresu Stanowego i Izby municypalnych przedstawicieli swych sfer i w wyniku tego, takim krajem rolniczym, jakim jest Stan Parana rządzą tylko kupcy, wielcy przemysłowcy i robotnicy z zupełnym pominięciem rolników. Łatwo pojąć, że tam gdzie nikt albo bardzo niewiele broni rolnictwa i kolonistów, tam wszelkie ciężary i podatki wkładają na barki rolników. Dobrze o tem każdy z nas wie i na swęj własnej skórze często tego doświadczył.

W czem leży przyczyna, że Polacy zła tego nie usuną, biorąc czynny udział w życiu politycznym miejscowego społeczeństwa?

W dawnych latach, Polacy nie brali udziału w wyborach, bo wielu jeszcze nie było obywatelami brazylijskimi, inni znów mówili sobie, że wszadka głosować i narażać się, bo i tak, kto wyznaczony, a nie ten, kto otrzyma więcej głosów, będzie ogłoszony za wybranego. Dziś system głosowania się zmienił, wybory są tajne i, je dnak ilość otrzymanych głosów przyczynia się do wyboru.

Na przeszkodzie jednak stoi obecnie nieznanostwo praw obywatelskich, bo niestety bardzo wielu wśród nas czuje się uprawnionymi do wymyślenia koloniatom, że nie garną się do głosowania, ale jednakże nie czynią, żeby szeroki ogół pouczył, jakie są prawa obywatelskie, jakie formalności związane z głosowaniem. Wszak teraz mamy nową Konstytucję tak Federalną jak i Stanową, zatem nowe prawa i ustawy, z którymi trzeba niekiedy z trudem się zapoznawać.

Mamy wiele organizacji w Paranie, które krzyczą o polityce ale zapytajmy, czy też, która z nich zainicjowała n. p. wykłady lub odczyty popularne o nowych prawach zawartych w Konstytucjach?

Czy stara się ktoś o uprzyęstnienie poznania tych praw, z którymi koloniści na każdym kroku musi się spotykać?

Niestety, jeden jedyny wyjątek: Zw. Tow. Oświata podjął się nakładu polskiego tłumaczenia nowych Konstytucyj Federalnej i Stanowej i kiedyś

tam, na zjeździe wygłoszono jeden odczyt z zakresu praw dawstwa konstytucyjnego.

Również i polskie pisma w Brazylii nie wszystkie dostatecznie sięgają na żmudne informowanie o nowych prawach i ustawach konstytucyjnych. Naszem zdaniem, trzeba by najpierw propagować znajomość Konstytucyj tak Federalnej jak i Stanowej oraz przepisy wyborcze.

Gdy kolonista, czy robotnik otrząska się z ustrojem politycznym Brazylii i Stanu, czy municypium, gdy pozna jakie korzyści dla gromady wynikają z głosowania, gdy będzie

wiedział co wolno, a czego nie wolno obywatelowi, wtedy chętnie stanie do głosowania. A potem sięgać coraz wyżej. Trzeba zacząć od nauczania mas podstawowych praw i ustaw konstytucyjnych, pogłębiać stałe te wiadomości i budzić zainteresowanie w tym zakresie jak i jest dostępny w najbliższym czasie dla naszych rodaków.

W krótkce, bo w październiku b. r. odbędą się wybory do Izby Municypalnych. Przepadliśmy w wyborach do Izby Federalnej, Senatu, Kongresu Stanowego, zwrócimy choć uwagę przynajmniej na wybory do Izby Municypalnych. Niechże koloniści polscy w poszczególnych municypjach staną z wiarą i wagą do głosowania, niech wybiorą ludzi ze swej klasy i pochodzenia, którzy będą bronić spraw rolnika. P.

WIADOMOŚCI Z POLSKI I O POLSCE

Co słyszeć w Polsce?

Jeszcze o sprawach polsko-gdańskich

W ostatnich tygodniach bardzo wiele mówi się w Polsce o trudnościach, jakie musi pokonywać Gdańsk tak w sprawach gospodarczych jak i finansowych.

Ostatnie telegamy donoszą, że prefekt polioji w Gdańsku rozwiązał tak zwaną Ligę Fun-

kcjonariuszy, z której to organizacji zostało uwieczonych ostatecznie 13 członków; również polioja zakazała działalności Międzynarodowemu Stowarzyszeniu Badaczy Pisma, jako oskarżonemu o uprawianie propagandy komunistycznej.

CIEKAWE POGŁOSKI

„Słowo Pomorskie” podaje w związku z katastrofą walutową, że w Gdańsku krąży pogłoski, iż pomiędzy Polską a Wolnem Miastem toczą się pertraktacje w sprawie stabilizacji guldena.

Według tych wersji Polska miała zażądać 51 proc. akcyj „Bank von Danzig” zastawienia tramwajów, poczęli dochodów paszportowych. Gdańsk zgodził się rzekomo tylko na zastaw tramwajów i dochodów paszportowych odmówił jednak zastawienia dochodów pocztowych.

Z tego powodu wstępne rokowania uległy zerwanu i Wolne Miasto zwróciło się do Niemiec. Jednakże Trzecia Rzesza zamiast 150 milionów, których zażądał Gdańsk, zgodziła się na pożyczkę 15 milionów, t. j. tyle, ile wynoszą zamrożone kapitały

KRĄŻA W GDAŃSKU

gdańskie w Niemczech. Wobec tego Gdańsk wznowił rokowania z Polską.

Wyniki tych rozmów są otoczone ścisłą tajemnicą.

Według innych wersji, które wywołują silne zaniepokojenie, pobory urzędnicze mają być zmniejszone o 40 proc., a wszyscy urzędnicy, pochodzący z Rzeszy mają być zwolnieni. Senat gdański ma nadzieję, że oszczędność miesięczne wyniosła przez to 5 milionów guldenów.

Inne znów wersje głoszą, że komisarz Ligł Narodów ma zamiar rozwiązać obecny Volkstag, do czego go rzekomo ostatnio upoważnilo w Genewie. Wszystkie te wersje wywołują poważne zaniepokojenie opinii publicznej w Wolnem Mieście; nie zostały one jednak urzędowo zaprzeczone.

PRZYKOTOWANIA W POLSCE DO GODNEGO UCZCZENIA PADEREWSKIEGO

W dniu 6-go listopada roku bieżącego przypada 75-ty rocznica urodzin Ignacego J. Paderewskiego.

Z tej racji powstał w Warszawie komitet, który ma przygotować uroczystości. Komisja organizacyjna komitetu pragnęła, by do komitetu weszli przedstawiciele wszystkich instytucyj w POLSKIE DRZEWO NA

Polsce bez względu na przekonania polityczne i poglądy społeczne. Chodzi o to, by uroczystości godnie uczcić wielkiego polityka i genialnego artystę.

Pierwsze zebranie organizacyjnego komitetu — podaje prasa — odbyło się w dniu 14-go czerwca, w Hotelu Bristol w Warszawie.

NA BRON NIEMIECKĄ

binowych. Wskutek tak znacznych zamówień cena drzewa brzoźowego znaczenie się podniosła.

PRZYWÓDCA SEKTY STAROKATOLICKIEJ

Zasadzony na 2 lata więzienia małżeńskich i rozwodów. Sekretarz Maciej Mandfeld został zasądzony na 18 miesięcy więzienia. Obaj ciągnęli z tego źródła duże zyski.

Ks. Biskup Dr. Teodor Kubisa

Z mej podróży apostolskiej wśród naszego wychodźstwa W POŁUDNIOWEJ AMERYCE W São Feliciano

(Dokończenie)

Starania o zlikwidowanie sporów

Dzięki memu stanowczemu oświadczeniu, że nie mam ani chęci, ani czasu, ani nawet prawa mieszanja się w te spory, nie zdarzyły się żadne przykre wypadki podczas mego pobytu. Tak p. minister Grabowski jak i ja osobiście rozmawialiśmy z jedną i drugą stroną gorąco, zachęcając rodaków powaśonalonych do zlikwidowania sporu oraz do przywrócenia dawniejszej zgody i jednolności w kolonji. Niestety ofiarą tych sporów padł dzielny ks. Zająkowski, bo już został odwołany. Daj Boże, żeby ta ofiara przynajmniej nie była daremną. Byłoby niezmierną szkoda, gdyby wskutek nieszгоды ta naprawdę piękna kolonja miała upaść. A mogłaby przy solidarnej współpracy wszystkich stać się potężnym ośrodkiem ducha polskiego i katolickiego na całą okolicę.

Dobre warunki rozwoju kolonji

Położenie jej jest korzystne. Do miasta Camaquan, dobrze rozwijającego się centrum handlowego, jest niezbyt daleko, ziemia, choć górzysta, jest urodzajna, lud zdrowy i, zjale się, samozna. Kupcy w »sede« wykazują dużo ruchliwość, tak samo koloniści-rolnicy na »linjach«. Wstąpiłem do niektórych do mostu, i z radością stwierdziłem, że panuje w nich czystość, porządek a nawet pewien dostatek. Społeczny dorobek kolonji jest poważny: jest piękny murywany, bardzo dobrze utrzymany kościół, miła choć skromna ple-

banja, wspaniałe gmachy szkolny z licznymi salami w »sede«, a cały szereg, — więcej niż w innych kolonjach — malej lub więcej dobre urządzonej szkółek na »linjach«, jest okazały Dom Polski, a także klasztor sióstr zakonnych. Istnieją więc jak najpomyślniejsze warunki rozwoju kolonji. Oby tylko nawiązała w niej zgoda! Wówczas przyszłość jej będzie zapewniona, a nawet ekspansja na dalsze okolice, bo rodziny naszych wychodźców w São Feliciano są liczne.

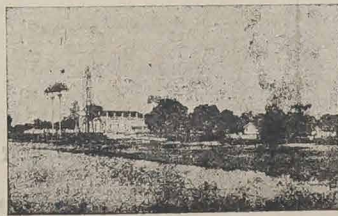
Wrażenia z pobytu w São Feliciano

Podczas całego pobytu naszego w kolonji pogoda nam nader sprzyjała. Dni były słoneczne, ciepłe nawet gorące, wskutek tego wyjazdy nasze na »linje« stały się prawdziwą rozkoszą dla nas, tem więcej, że po drodze rozciągały się przed nami przepiękne widoki, wolał się zmieniające w tym górzystym kraju.

Przeżyliśmy — to prawda — w São Feliciano kilka chwil denerwujących, przykrych, ale jeszcze więcej chwil wzniosłych i radosnych. Przy tem podnosi nas także myśl, że nasz przyjazd, jak z początku się obawialiśmy, nie był daremny, i że tu także spełniliśmy wzniosłą misję pokojową. Jeszcze w ostatnich chwilach, i krótko przed naszym wyjazdem z São Feliciano, udało nam się, stworzyć wspólny komitet, składający się z najpoważniejszych przedstawicieli obu kierunków, dotąd nawzajem się zwalczających, celem zlikwidowania sporów, i rozpoczęcia nowej ery zgodnej współpracy całej kolonji.

Lat temu 30 — a dziś!

TRZY POCIĄGI Z POLSKĄ PIELGRZYMKĄ

Kościół Najśw. Marij Panny z Roclo nad morzem.

Organizująca się obecnie pielgrzymka polska do Matki Boskiej z Roclo przypominała, pierwszą polską pielgrzymkę z przed przeszło 30 lat temu, bo w 1904 r. Starzy koloniści z Kurytyby i kolonij podkurytybskich dobrze ją pamiętają i mile wspominają.

Senior duchownictwa polskiego w Brazylii, ks. Superior Bolesław Bayer z Thomas Coello, który dziś sobie liczy już 70 wio sen, z tego zaś 32 lat na ziemi brazylijskiej, współorganizator i uczestnik owej pierwszej pielgrzymki do Paranaguá tak nam o niej opowiada:

Było to w 1904 r. a w drugim roku mego pobytu w Brazylii. Właśnie w tym roku obchodzono 50-letnią rocznicę ogłoszenia dogmatu o Niepokalanem Poczęciu Najśw. Marij Panny. Na całym świecie z tej okazji urządzało pielgrzymki do różnych kościołów poświęconych czci Najśw. Marij Panny.

Również i w Kurytybie wśród katolików brazylijskich powstała myśl urządzenia pielgrzymki do Roclo gdzie znajduje się figura Matki Boskiej z Dzieciątkiem, stynącą cudami.

Przy organizowaniu pielgrzymki pominięto Polaków. To też mało kto z Polaków wziął udział w ogólnej pielgrzymce, tem więcej, że sami już Polacy »uwzięli się« zorganizować nieco później osobną polską pielgrzymkę do Roclo. Związała się komitet, ogłoszono z ambon i przez gazety polską pielgrzymkę. Zapal był wielki, a starzy, jeszcze w Polsce urodzeni, pamiętali, jak to obchodzili z pielgrzymkami na plecho-

te całej milami, jedni do Oczsłochowy, drudzy do Kelwarji Ze brzydowskiej, inni do Plekar a drudzy do jeszcze innych znanych, z łask bożych miejscowości. W ciągu, zdaje się, dwóch tygodni zgłosiło się na pielgrzymkę przeszło 1.000 osób.

Organizatorzy pielgrzymki zafasowali się mocno taklicznymi zgłoszeniami; jak tu przewieźć w jednym dniu tysiąc osób. Wprawdzie już przed tem postanowiono jechać koleją, bo już po między Kurytybą a Paranağą kursowały pociągi od przeszło 15 lat, ale, pożałuj Boże, pociąg chodzący, co drugi dzień, wagonów było jeszcze mało, a tu pożyczyc się nie da n. p. jak dziś z Ponta Grossy. Ale, Komitet zabiegał i mógł. Dyrekcja kolejowa też miała dobre chęci, co mogła to zrobić. Gdy zabrakło wagonów pasażerskich napędzane przeobita wagony, towarowe dla pielgrzymki. Cena biletu: jak na owe czasy, była wysoka, bo 4\$000, nikt jednak grosza nie żałował. Przeszło trzy specjalne pociągi wyruszyły w czas rano z pielgrzymką polską do Paranağą. Co to było uciechy i radości. Ja zda koleją w owych czasach to rzecz niezwykła i to jeszcze ponad szczytami górskimi w dołku nad morze i do miejsca cudownego!

Dobrzeście zrobili — kończy ks. Superfor Bayer — żeście wznowili zwyczaj pielgrzymek...

Irzeczywiście, zainteresowanie przyszłą pielgrzymką jest ogromne. Dochodzą nas słuszy, że z Abranches, Orleansu, S. Candy uzbiera się, z każdej po kilka setek, no a Kurytyba też chyba do pisze. Wielu już kłopotce się, że się «wszyscy nie pomieścimy w kole». To już troska organizatorów; już temu zaradili; wszystko przewidzieli. Tyle będzie wagonów i pociągów ile będzie potrzeba. Żywności w Paranağą też nie zbraknie. Jest tam znakomity hotel naszych Rodaków państwa Lipińskich (Hotel Fonseca) gdzie za \$3000 będzie można dostać smaczny obiad. Kto chce więcej, albo bezpłatnie, niech sobie jedzenie zabierze z domu, jak prawdziwy pielgrzym, chyba, że znów ktoś przepada za «kamerą» namł., których do syła można natłoczyć w wagon, już nawet przyprowalone... wozu i solą.

A więc kupujmy bez wahań biletu na polską pielgrzymkę do Matki Boskiej z Rocio w Paranağą.

Ks. Jan Pałka.

Z Brazylii

KORPUS DYPLOMATYCZNY SKŁADA UZNANIE MINISTROWI SPRAW ZAGRANICZNYCH BRAZYLII

W siedzibie Nuncjatury Apostolskiej w Rio odbył się bankiet na cześć Ministra Spraw Zagranicznych, p. Józefa Karola de Macedo Soares, w którym wzięli udział przedstawiciele wszystkich państw przy rządzie brazylijskim, między innymi i przedstawiciel Polski, minister Dr. T. Grabowski.

W czasie bankietu, imieniem korpusu dyplomatycznego, przemawiał jako dziekan korpusu, Nuncjusz Apostolski, ks. Arcybiskup Alojzy Masella, podnosząc w tonie usługi pana ministra Soaresa w sprawie doprowadzenia do ugody pomiędzy Boliwią i Paragwajem.

Minister Soares w odpowiedzi na toast oświadczył, między innymi, że do zgody przyczynił się w dużej mierze Międzynarodowy Kongres Eucharystyczny, który na południowym kontynencie wytworzył atmosferę braterstwa i pojednania.

ZŁODZIEJ I HANDLARZ ŻYWYM TOWAREM
Z Rio donoszą, że prokura-

Wieści z Guarani

(Rio Grande do Sul)

Guarany 4 lipca 1935.
Trzeci Maj obchodzono w Guarany w niedzielę 5 go maja uroczystym nabożeństwem w kościele parafjalnym, gdzie ks. Dziekan wygłosił mowę okolicznościową. Po Mszy św. i odśpiewaniu «Boże coś Polskę» urządziły Wiel. Siostry w sali Towarzystwa akademje na której dzieci szkolne popisywały się deklamacją i śpiewem.

Za spokojny duszy ś. p. zmarłego Marszałka J. Piłsudskiego odprawiła się dnia 21 go maja uroczysta Msza św. podczas której przeżył improwizowany chór pod batułą Ks. Edwarda Plocego. W tym samym dniu opuścił Guarany ks. Edward, żegnany czule przez wielu przyjaciół, którym wiórowało niebo, placzące w tym dniu wcale do brym deszczem.

Nowy p. prefekt ze S. Luiz

tor Republiki, p. Alfredo Machado wniósł skargę przeciw niejakiemu Morycowi Lau, obywatelowi polskiemu (jeden z «naszych») który już w Polsce jest znany jako złodziej i handlarz żywym towarem. Morcy Lau uciekł przed więzieniem z Europy, przybył do Brazylii i tu zdołał uzyskać obywatelstwo brazylijskie, nie zaprzestając swego haniebnego zajęcia. Prokurator wniósł skargę na podstawie ustawy o Bezpieczeństwie Narodowym.

Paraná

OBOHÓD 25 LECIA TOW. KRÓLA WE JAGIELŁY W ABRANCHES

W przyszłym miesiącu przypada 25 letnia rocznica Tow. Króla Władysława Jagiełły w Abranches.

Ku uczczeniu tej rocznicy Towarzystwo Władysława Jagiełły przygotowuje wspaniały obchód, w którym, między innymi, przewidziane jest dnia 16 go sierpnia Msza św. na intencje zmarłych członków oraz złożenie wieńców na grobach zasłużonych zmarłych założycieli Towarzystwa.

Właściwa uroczystość jubileuszowa odbędzie się w niedzielę dnia 18 go sierpnia b. r. i rozpocznie się nabożeństwem dziekokrotnym w kościele parafjalnym w Abranches a następnie odbędzie się akademja, wreszcie wręczeniem dyplomów zasłużonym członkom oraz zabawa.

Szczegółowy program uroczystości podamy w następnym numerach «Ludu».

EMIGRACJA JAPOŃSCY ZALEWAJĄ PARANĘ

Dyrektor kolonizacji japońskiej w Paranie, p. Gastão Engler, udał się do S. Paulo w celu omówienia z ambasadorem Japonji w S. Paulo sprawy wprowadzenia emigrantów japońskich na fazendę Pequete w municypjum Monte Negro, w których to okolicach uprawia się przeważnie ryż, fiżon, manjokę i pomarańcze.

NOWY SZEF KANCELARJI WOJSKOWEJ PREZYDENTA

Na stanowisko szefa Kancelarii Wojskowej Prezydenta Republiki został zamianowany generał Francisco José Pinto, obecny dowódca V-go Okręgu Wojskowego.

KURYTYBA

GUBERNATOR RIBAS POWRÓCIŁ DO KURYTYBY I OBJĄŁ Z POWROTEM RZĄDY

Gubernator Stanu Parana, p. Manoel Ribas, który kilka tygodni bawił w Stanie Santa Catharina, powrócił do Kurytyby i przejął z powrotem rząd Stanu.

przejechał dnia 15-go maja odwiedzić swój dystrykt gurański, którego obywatele złożyli mu gremjalną wizytę w miejscowym hotelu. P. prefekt jest praktykującym katolikiem, czego dał dowód, przystępując w naszym kościółku do Komunji św. ku wielkiemu zdumieniu niektórych jeńców-mędrków.

Choroby grasują po naszej kolonii, zbierając obfite żniwo. Młodzi innemi, dnia 16 go czerwca odbył się pogrzeb Magdaleny Grzybowskiej, staruszki liczącej coś 90 lat. Zmarła była gorliwą chrześcijanką, przez co została dobry przykład dla swych licznych potomków, wśród których żyje 2 synów i 5 córek, 60 wnuków i 35 prawnuków.

Dnia 23 go czerwca przyjechał tu ks. Kiełczewski zwanym «młotem na herezyków».

FUNDUSZE NA SZKOLNICTWO

Rząd federalny przyznał Paranie kwotę 216.000\$000 tytułem zapomogi na szkolnictwo.

ZGON O PASKALA, FRANCISZKANINA

Wczoraj rano zmarł O. Paskal, kapłan Zakonu OO. Franciszkanów. Zmarły dożył długich lat, i swą pracą kapłańską wiele przysporzył chwale Bożej; od wielu lat ks. Paskal był profesorem teologii moralnej w instytucie teologicznym OO. Franciszkanów w Kurytybie.

Pogrzeb odbył się tego samego dnia w Kurytybie; wzięło w nim udział bardzo wiele duchowieństwa, Siostry zakonnych, bratw i wiernych. Również w pogrzebie wzięł udział J. E. ks. Arcybiskup Braga.

NOWY WSPÓLPRACOWNIK W REDAKCJI «LUDU»

Skład Redakcji «Ludu» powiększył się z dniem 1 go lipca b. r. o jedną więcej siłę redakcyjną, a mianowicie p. Henryka Żerka, rodem z Rio Grande do Sul (Treze de Maio) lecz żyjącego z Kurytybą, ponieważ kilka lat temu p. Żerek ukończył celujacy Kolegium H. Sienkiewicza a tak samo uczęszczał do gimnazjum w Kurytybie, a przez blisko rok prowadził dobrze sekretariat «Oświaty». Młody, rzutki, inteligentny pracownik będzie spełniał swe obowiązki sumiennie i ku zadowoleniu Czytelników «Ludu».

WYJAZD WAKACYJNY ADMINISTRATORA «LUDU»

Jutro zamierza wyjechać na tygodniowy wypoczynek nad morze Administrator «Ludu», p. Józef Papugna. Zyczymy wesołego i miłego wypoczynku. Nieobecność p. Administratora zastępował będzie p. Henryk Żerek.

São Paulo

Nowi emigranci
Na pokładzie francuskiego statku «Florida» przybyło do Brazylii 55 emigrantów rosyjskich, przeważnie rolników, którzy osiedlą na północy Stanu Parana.

Ciekawą była tułaczka owych emigrantów rosyjskich; opuściła oni Rosję dwa lata temu, udając się najpierw do Chin, a następnie wyruszyli do Indji i tam zatrzymali się kilka miesięcy, poczem powrócili do Europy i przez Marsylę wybrali się do Brazylii. Nie wiadomo jednak, czy, po dwóch latach życia koczowniczego, zechcą na stałe osiedlić się na nowych kolonjach w północnej Paranie.

Na pokładzie tego samego statku przybyło do Brazylii 19 emigrantów włoskich, 24 pol-

skich, 6 libańskich, 8 litewskich, 3 syryjskich, 2 rumuńskich i 2 węgierskich.

Rio Grande do Sul

«DZIEŃ KOLONISTY»
W Rio Grande do Sul, rząd ustanowił «Dzień Kolonisty» na pamiątkę przybycia do Stanu pierwszych kolonistów; dniem tym ogłoszonym jako «feriado» jest 25 lipca. Na dzień ten przygotowują się tak w Stanie Rio Grande do Sul jak i w innych stanach liczne uroczystości.

Z CAŁEJ BRAZYLII W KILKU SŁOWACH

Minister Marynarki admirał Protogenes Guimaraes ma poprosić Prezydenta Republiki o udzielenie mu dymisji.
W Rio bawi grupa nauzczyielek argentyńskich, które przybyły do Brazylii z rewizją do nauczycielek brazylijskich.

Ostatnie wiadomości

Z Warszawy donoszą że Prezydent Mościcki rozwiązał Sejm i Senat.

Minister Spraw Zagranicznych Polski p. Józef Beck powrócił z Berlina do Warszawy.

Z Kowna donoszą, że krąży tam pogłoska, iż Stołica Apostolska ma pośredniczyć w u-normowaniu się stosunków polsko litewskich

W dokach Głyni zbudowano dwa jachty «Gryf I» i «Gryf II»

Do Krakowa przybyła z Warszawy specjalnym pociągiem wycieczka 400 urzędników ministerjalnych, którzy zaraz po przybyciu zebrał się do sypania kopca Piłsudskiego

Proces zabójców ś. p. ministra Pierackiego rozpocznie się w połowie sierpnia. Wszyscy współnicy zbrodni, prócz właściwemu zabójcy, są w rękach władz.

Proces ten odstąpi ku isy, abrodniczej akcji wyrotowców ukraińskich z O. U. N.

Dolarowe pożyczki asekuracyjne mają być zwrócone podług kursu 540 za dolara.

Ambasador Cudahy wzywa Amerykanów do zwiedzenia Polski.

Na linii Kraków—Prokocim—Wieliczka 200 robotników buduje nową drogę.

Anglja zgromadziła na granicy Abisynji 100.000 wojska.

W Gratzu (Austria) nad miastem przeszła wielka fala piasku. Ludność w panice chroniła się do domów.

W Madrycie doszło do wielkich demonstracji komunistycznych.

W październiku najdalej, zostanie otwarta linja samolotowa Berlina Santiago de Chile i z powrotem.

W nowojorskiej synagodze przez rok palić się będzie lampka ku czci ś. p. Marszałka Piłsudskiego.

Trocki przebywa w Norwegii.

Dr. Sylvio P. de Araujo VORONOFF wynalazca brazylijskiego lekarstwa

Fluxo Sedatina

Kobieta jest ocalona.
Słynny ten lekarz brazylijski jak również uczonej rosyjski wynalazł lekarstwo

FLUXO SEDATINA
Pewna pani cierpiała na choroby kobiece a po zażyciu lekarstwa Fluxo Sedatina doznała w przeciągu dwóch godzin ulgi; organizm jej został uregulowany, wszelkie bóle znikły na zawsze.

Fluxo Sedatine zalecają lekarze i akuszarki.

Fluxo Sedatine używa się we wszelkich szpitalach i Domach Zdrowia w São Paulo i w Rio.

Fluxo Sedatine można nabyć w aptekach.

Na żądanie daje się porady przysyjącym znaczki na list
RIO - Rua Alfandega 105.

Uroczystość Św. Wincenego a Paulo

w kościele XX. Misjonarzy W piątek 12-go b. m. wieczorem rozpoczyna się w kościele XX. Misjonarzy w Kurytybie uroczysta nowenna ku czci Uroczystości Zgromadzenia Księży Misjonarzy oraz współzałożyciela Zgromadzenia Siostr Miłosterdzia.

Podczas nowenny odprawiać się będzie codziennie rano o godz. 7-ej Msza św. a wieczorem o godz. 7 uroczyste błogosławieństwo z kazania mi kolejnje w języku polskim i brazylijskim.

Uroczysta Suma ku czci wielkiego Świętego odbędzie się w niedzielę, dnia 21 b. m. o godzinie 10-ej wraz z kazaniem w języku polskim i brazylijskim.

Na nowennę jak i na uroczystą sumę zaprasza się wszystkich Rodaków Katolików.

NA UROCZYSTOŚĆ Św. Anny

Nowennę do Św. Anny wraz z modlitwami, naukami i przykładami na każdy dzień nowenny, (Str. 40 można nabyć w Sekretariacie «Oświaty» C. P. 155 Curitiba.

ISKIERKI

W powiecie przemyskim burze gradowe sprawiły nietychą spustoszenie; pola wygładają, jakby je stratoszono tysiącami kopyt końskich.

Podpułkownik Ryszanek, jeden z dowódców w twierdzy brzeskiej, przeniesiony w stan nieczynny, obejmuje stanowiska dyrektora linii okrętowej Gdynia Ameryka.

Pielgrzymi z Polski w liczbie 50 osób byli przyjęci bardzo łaskawie na audjencji u Ojca św.

Prawie milion dzieci w Polsce niema obecnie możności uczenia się; budżet ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego stale się zmniejsza.

W Polsce wychodzi 120 pism żydowskich.

W Białymstoku postanowiono rozwiązać tamtejszy oddział Legionu Młodych.

Niemiecka lokomotywa aerodynamiczna na przestrzeni Berlin - Hamburg rozwija szybkość 191 km. na godz.

W Rosji rozstrzelano 10-ro dzieci zato, że się skarżyły na głód.

Zapasy złota w Stanach Zjednoczonych wynoszą ponad 9 miliardów dolarów.

Z Madrytu donoszą o zerwaniu stosunków handlowych pomiędzy Hiszpanją a Francją.

We Włoszech zmarł Kardynał Piotr La Fontaine, patriarcha Weneoii.

W Urugwaju podczas gwałtownej burzy spadł gęsty grad, wyrządzając znaczne szkody.

Rząd Abisynji wysłał do Ligi Narodów wezwanie, ażeby zebrała się jaknajprędzej Rada Ligi i zbadała zatarg z Włochami.

ODPOWIEDZI REDAKCJI

Dr. M. Chmielewski - Czekaj podziękuję; dziękuję; żądacie namery «Ludu» wysylam.

P. A. Soherr - List pieniężny otrzymał; dziękuję; adres zmieniamy.

P. Bronisław Opękowski - List pieniężny tytułem prenumeraty za 1935 r. otrzymał; dziękuję.

P. Ignacy Jezorski - List pieniężny otrzymał; dziękuję.

P. Karol Muszyński - List pieniężny otrzymał; dziękuję.

P. J. Kosłowski - Konstytucje Stanu Parana można nabyć w Sekretariacie «Oświaty» po cenie 2\$000 za egzemplarz.

P. M. Sz. - Przy organizowaniu orkiestry należy uwzględnić następujący skład instrumentów.

Dla orkiestry detej malej (Banda Pequena)
2 pleião - si-bemol (piston);
1 clarinetto - si-bemol (klarinet);
2 sax (trompa) - mi-bemol;
1 bombardino - si-bemol (baryton);
(Dok. na 8-ciej stronie.)

ROLNICY!

Używajcie tylko

Mączkę z kości, Superfosfat i Mieszanki z

Marki

Casa Hackradt

Empreza Constructora Universal Ltda,

- 41929 — 1 wygrana
- 51 929 — 2 wygrana
- 61929 — 3 wygrana
- 71929 — 4 wygrana
- 81929 — 5 wygrana
- 1929 — tysiącnik
- 929 — setna
- 29 — dziesiąta
- 9 — kośćcówka 1 wygrana
- 4 — kośćcówka 2 wygrana

Następna wygrana w dniu 27-go sierpnia. Proście o prospekt w ul. 15 de Novam. Nr. 334 — Curitiba.

Dr. Carlos Heller

Praktykował w hamburskich i paryskich szpitalach. — Klinika ogólna. Leczy specjalnie choroby skórne, weryczne, pęcherza i włośni. Klinika dla dzieci. — Leczy zylaki oraz rany na nogach bez operacji. Konsultorium: Nad apteką Brasl. Praça Tiradentes 390. Przyjmuje od 12 do 1-szej i od godz. 4-jej do 6-jej. Rez. Rua Comendador Araujo 97. Telefon 424.

ŚWIECE Z WOSKU

w różnej wielkości do nabycia u **Hey i Miellerman** Rua José Bonifacio Nr. 110

Baczność! Uwaga!

Nowy i duży wybór książek do nabożeństwa w wszelkich oprawach i cenach.
Obrazy religijne każdego rozmiaru — Różańce, Szkaplerze, Medaliki, Obrazki do książek do nabożeństwa, Lichtarze, Krzyże i figury do kaplic kościelnych i domowych, papiery jedwabne i inne rozmaitego koloru na choinki oraz do oprawy książek i t. d. Tasielki, zeszyty szkolne, ołówki kolorowe, farby do malowania, piórnik, cykle i t. d.

Korzystajcie z okazji!

Wszelka sprzedaż po cenach niższych, ch. Drukarnia, Inroligatornia i Fabryka pieczętek gumowych oraz metalowych. **C. E. SCHULZ & COMP.** (dawniej Cesar Schulz) Rua Barão do Serro Azul 66-72 Curitiba, Estado do Paraná.

Klinika Dentystyczna

JAN SKALSKI
Chirurg - Dentysta
Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres dentystyki szybko, starannie i tanio. Przyjmuje w każdej chwili. **Rua Brigadeiro Franco N. 1985** róg Aquidabam — CURITIBA

KLINIKA

i Protezy
Elektryczno - Dentystyczna
Sebastião de Lima
Chirurg - Dentysta
Propaganda dobrych zębów. Korzystajcie z specjalnej oferty, która się narzuca w tej klinice. — C E N Y :
Uzębienie od 50\$000
Mostki i korony złote od 35\$000
Korony porcelanowe od 20\$000
Plomb i wyrwanie zębów od 5\$.
Wykonanie gwarantowane.
Przyjmuje od godz. 8-11 i od 2-6.
Praça Garibaldi 9; róg Rua Rosário.

Dr. J. Aleksander Dobrowolski

Konsultorium: **Piac Tiradentes Nr. 322** (Curitiba) tuż obok fabryki czekolady Basgala. Klinika ogólna i chirurgja. Leczenie złamań kości. Leczenie zylaków i hemoroidów. Własne laboratorium analizy moczu, krwi, sily i t. p. Mikroskopja. Godziny przyjęcia od 10 12 rano i 15-19 wieczorem.

Przedsiębiorcy i Kupcy oglądajcie w się w **•LUDZIE•**

Sklep

Artykułów Spożywczych

Rocha Piekarza i Tomasza Kubisa
Kupujemy i sprzedajemy wszelkie produkty krajowe. — Posiadamy świeże towary spożywcze oraz napoje krajowe i zagraniczne.
SPRZEDAJEMY NAJLEPSZE
Nawozy Sztuczne i Makę Kostną
PRAÇA COCONEL ENEAS 30, RÓG SÃO FRANCISCO 37
obok Igreja da Ordem — CURITYBA

FARBY BAYER

DO FARBOWANIA WSZELKICH MATERJAŁÓW UWAŻAJCIE SIĘ ZA NAJLEPSZE

Perfumy zagiamiczne
Kosmetyki
Pudry
Szminki
Brylantyny

Pasty do zębów
Brylantyny
Różne wody pachnące i t. d.

„La no LUHM” — Rua Riachuelo 161 — CURITYBA

NAWOZY GARMATTER

de Irmãos Garmatter & Cia
Są najlepsze i najtańsze.

DO NABYCIA W RZEŹNI

Açougue Garmatter

Rua José Bonifacio Nr. 89 — CURITYBA

NAWOZY GARMATTER są wyrabiane przez powyżej wymienioną firmę i nadają się świetnie na każdą ziemię.

Nieco o gazetach i ich wydawaniu

NA CAŁYM ŚWIECIE 12,800 DZIENNIKÓW.

Najwięcej gazet wydaje Europa, mianowicie 8,650 dzienników. Na Europę przypadają dwie trzecie wszystkich gazet na całym świecie. W Ameryce wychodzi 2,160 dzienników, w Azji 1,647, w Australji 200, w Afryce 213 a z tego na sam Egipt przypada 73. Ludność środkowej i wschodniej Afryki do dnia dzisiejszego nie ma gazet i wiadomości o wydarzeniach na całym świecie. Człowiek puszczoły i pustyni do dnia dzisiejszego żyje zdala od zgiełku światowego i wiadomości prasowych ze świata. Kraj, gdzie gazeta po raz pierwszy ujrzała światło dzienne — to Chiny. Już w roku 715 powstał w Chinach państwowy dziennik „Peking Bao”, który po 1,200 latach swego istnienia weszłym roku przestał wychodzić. „Peking Bao”, często zmieniał nagłówek, ale zawsze powracał do swego pierwotnego. Z początku wychodził na złotym ledwabiu. Ale dziś Chiny nie zajmują pierwszego miejsca w statystyce prasy. Prześcignął je ich stały rywal — Japonja. Japonja stanowi obecnie kraj, gdzie wychodzi najwięcej dzienników o milionowym nakładzie. Z dzienników Azji, wyrażających się w liczbie 1647, przypada na Japonję 1,013. Najstarsza kolebka gazety są Chiny, najmłodsza Albanja. W Albanji założono dwa dzienniki dopiero w r. 1929, a ich założycielem był król Achmed Zogu I. Nie można pominąć milczeniem kraju, gdzie wychodzi jeden jedyny dziennik.

złomem i znacznym rozwojem wykazuje jedną gazetę na 107,000 mieszkańców. To znaczy, że znajduje się na równi z innymi europejskimi krajami na ostatnich miejscach. W Argentynie przypada np. 53,000 mieszkańców na jedną gazetę, podczas, kiedy w Stanach Zjednoczonych jedna gazeta przypada na 61,000. W Buenos Aires wychodzi 37 dzienników — prawie we wszystkich językach światowych. W Brazylii wychodzi około 300 dzienników. Jeśli chodzi o wysokość nakładu, to jedynie 4 państwa poszczycić się mogą milionowym nakładem, są to: Francja, Anglja, Stany Zjednoczone i Japonja. Największy nakład ze wszystkich gazet na całym świecie ma dziennik angielski „Daily Mail” i francuski „Petit Parisien”. Oba te dzienniki wychodzą w nakładzie 2,000,000 egzemplarzy.

bogatego kupca w Leon, w stanie Guanajuato, w Meksyku, przed czterema laty, w miejscowym kościele katolickim. Po śmierci Alvareza, który nie zostawił testamentu, sądy przyznały krewnym jego cały majątek na za sadzie, że Anna Maria nie była mu prawnie poślubiona. Nie mając innego wyjścia, wdowa skarży krewnych męża o \$4,500 za lata „służby” w domu Alvareza.

BĘDZIEMY LATAĆ

Pewien wynalazca rosyjski zmajstrował rower - samolot. Skrzydłały rower jest skonstruowany tak, iż pozwala na swobodną jazdę po ulicach miast i wznoszenie się w powietrze bez pomocy żadnego motoru spalinowego. Całą siłą popędową są muskuly ludzkie. Wynalazca zdolat kilkakrotnie utrzymał się w powietrzu około 20 sekund. W tym czasie przeleciał blisko osiemset stóp. A może, skoro się udzie przy wyczaję i wyrobja sobie silne muskuly, będą mogli przelatywać i szersze przestrzenie. Wynalazek, jeśli wytrzyma dalsze próby, będzie miał doniosłe znaczenie w życiu ludzkim.

niemy? Bo pociąg dopiero co odjechał. — Tak — bo widzi pan; teraz odjeżdża on wcześniej, wcześniej odjeżdżał później, ale później będzie on odjeżdżał znowu wcześniej..

DZIELNA OSOBA

— Moja żona jest wyjątkowo dzielną kobietą. Wszędzie czule się jak u siebie w domu, w wszystkich dziedzinach sztuki jest tak jak u siebie w domu, tylko w domu nie jest tak u siebie w domu.

WEDŁUG PRZEPISU

— Ale dziś wygląda pan znacznie lepiej! — To tylko dlatego, panie doktorze, że mam zawsze trzymał w ręku flaszeczkę z lekarstwem, według nalepionego przepisu. — A co tam było napisane? — Flaszeczkę trzymać zawsze do brze zakorkowaną.

OBIECUJĄCY CHEŁPIEC

Ojciec: Jaziu, co ty robisz w szkole? — Syn: Nic, proszę taty, siedzę i czekam aż zadzwonią i puszcza do domu.

NAJLEPSZA KLINIKA

Leczenie według najnowszej metody chorób złośliwych i dwunastki, wrzodów (bez operacji), niestrawności w ogóle, „aerophragia” zgagi, zapalenia żołądka i KISZEK w ogóle, bólu kolek i biegunki, zatwardzenia, starszej głępej książki, polipów, wrzodów, raka i inne choroby wewnętrzne.

Choroby wątroby

Leczenie radykalne HEMOROIDÓW bez operacji i bez bólu; wrzodów na nogach i zylaków bez operacji i bez zastrzyków. — Lekarz do szpitala **Santa Casa, DR. MENDES DE ARAUJO** posiada doświadczenie lekarskie od przeszło 10 lat. **Avenida João Pessoa 65** nad **Pharmacia Avenida** — Curitiba. Przyjmuje od godziny 2-giej do 5-jej.

Wesoły kącik

WYŚMIENITY LEKARZ

Profesor do studentów: **Mo panowie, rozpoczynam dziś wykład o chorobach. Kiedy człowiek jest chory, natura i choroba stają z sobą do walki. Wtedy przychodzi doktor z kijem i stara się walczących rozbroić. Jeśli trafi w chorobę człowiek jest zdrow, jeśli w naturę, chory umiera.**

DOKEADNE WYJAŚNIENIE.

— Bardzo przepraszam — pyta się gośń na dworcu kolejowym — czy rozkład jazdy został zmie-

Czytaj i podziwiał!

COŚ NOWEGO!

W Australji zapanowała moda pończoch z cienkiej skóry. Pewien pomysłowy fabrykant rekawiczek wypuścił na rynek ten nowy artykuł, który przysłał się odrazu i cieszy się ogromnym powodzeniem. Zalegających pończoch w obec jedwabnych jest to, że chronią one od ukąszenia komarów, roznoszących malarję. Chodzi o to, że choroba ta jest bardzo rozpowszechniona w niektórych okolicach Australji, a nowy rodzaj pończoch doskonale chroni przed jadowitymi owadami, a prócz tego, jak twierdzą zainteresowane, — prezentują się nie gorzej od zwykłych pończoch jedwabnych, czy wełnianych.

ANALFABETYZM W CHINACH

Komitet centralny Kuomintangu

ogłosił niedawno sprawozdanie o sytuacji oświatowej w Chinach. Jak wynika z tego sprawozdania na 436 milionów nie umie czytać ani pisać. Ogromny odsetek zupełnie analfabetych tłumaczy się częściowo znaczną trudnością, jakiej przedstawia nauka pisanja i czytania w Chinach, ponieważ alfabet chiński posiada przeszło 1,000 liter i znaków. Rząd nankijski zamierza podjąć akcję, celem polepszenia sytuacji oświatowej i nakreślił trzyletni plan nauki.

•ZONA — SŁUŻĄCA•

W Meksyku, Anna Maria Alvarez, wydziedziczona, ponieważ rząd federalny nie uznaje małżeństw kościelnych, skarży się na spadkową po swoim zmarłym mężu o „płace” za lata spędzone przy nim w charakterze „służącej”. Poślubiła ona José Alvareza,